

הצעת פתרון- בחינת הבגרות בלשון א'

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי אפרת לבנט

מורה ללשון בבתי הספר של קידום.

לשון א פתרון בגרות

פרק ראשון- הבנה והבעה

שאלה 1

1. שפות מקומיות המדוברות בפי דוברים מעטים, בני חמישים ויותר / לשון המדוברת על ידי פחות ממאה אלף דוברים/ שפה שדובריה מפסיקים להשתמש בה.
2. שפה המאבדת את תפקידיה התקשורתיים והחברתיים ואינה נדרשת בניהול חיי היום יום

שאלה 2

- 1 - כיבוש צבאי
- 2 - התבוללות
- 3 - הגירה
- 4 - נישואי תערובת

ב. כל תשובה שתקבל, ובלבד שתהיה מנומקת.

ג. בשל חשש מהיעלמות המורשת התרבותית שלהן / איבוד ידע שאין לו תחליף, היסטוריה, הבנת המחשבה האנושית ותפיסות עולם שונות.

שאלה 3

- הביקורת בטקסט 2 היא כלפי המדיניות שהנחילו אמריקה ואוסטרליה, אשר אסרו על הילידים לדבר בשפותיהם המקוריות, מדיניות שהובילה להכחדתן של שפות רבות.
- מדיניות אכזרית/ אחראיות כבדה

שאלה 4

כל תשובה שתקבל, ובלבד שתהיה מבוססת על התגובות ומנומקת היטב

שאלה 5

.1

- א. 8
ב. שורות 5,4,6,7

2.

שורה 21

שאלה 6

- א. 1- מקור המידה: מחקר.
המילים/הצירופים המאזכרים אותו: "לפי מחקר"
2- מקור המידע: איש מקצוע/ מומחה בתחום.
המילים/הצירופים המאזכרים אותו: "לפי פרופסור מרסלו דסקל"
ב. התרומה של ציון מקורות המידע היא להוסיף לטקסט אמינות ממקורות חיצוניים, ובכך לחזק את טענת הכותב ולבסס אותה, הבאת הוכחות, "היתלות באילנות גבוהים".
ג.

שאלה 7

המאמר "שפות נכחדות: המילה האחרונה", שעובד על פי שפירר אשר והטקסטים הנלווים לך, שעובדו על פי טראובמן תמרה ועל פי עילם הראל, עוסקים בנושא היכחדות השפות. בטקסטים מוצגת בעיית היכחדות השפות והדרכים להתמודדות עימה.

במאמר הראשון מתוארת בעיית היעלמותן של שפות מן העולם. אחת הדרכים להגן על שפות מאוימות היא נקיטת פעולות מאורגנות של לימוד השפה בבתי ספר ובמסגרות אחרות בנוסף לכך, ארגונים בין לאומיים מנסים להגן על השפות החלשות והנכחדות.

כותב המאמר השני מציין כי יותר ממחצית מן השפות המדוברות בעולם נתונות בסכנת הכחדה, ואם הן ייעלמו, תיעלם עמן גם המורשת התרבותית המתלווה אליהן. חלק מהגורמים להיכחדות השפות הם שפות דומיננטיות או מדיניות ממשלתית של דיכוי. שפה נכחדת היא בדרך כלל שפת מיעוט, והצלתה תשיב את תחושת הכבוד העצמי והזהות של העם הדובר אותה.

כותב הקטע הנלווה מוסיף כי אחת האחראיות להתפשטות השפה האנגלית ברחבי העולם היא חברת "גוגל", ואף על פי כן ענקית הרשת הכריזה על מיזם חדש שמטרתו לנסות ולשמר שפות נכחדות

פרק שני- אוצר המילים והמשמעים

שאלה 8

- א. הגדרה מספר 3, "דיאלקט, בת לשון".
ב. הגדרה מספר 2, "צירוף מילים".
ג. הגדרה מספר 1, "ביטוי, דיבור".

שאלה 9

- א. שדה סמנטי של מלחמה.
- ב. כיבוש, טבח, צבא, כובש, השתלטות.

שאלה 10

- א. רצונות, כיסופים.
- ב. להאיץ, לזרז.

שאלה 11

- א. השקפות כלליות על מצב העניינים בחיים ובחברה.
- ב. שינוי יסודי באחד מתחומי הפעילות האנושית.

שאלה 12

- א. סוף, אבדון, גורלן נחרץ, אבד עליהן הכרח, עומדות להיכחד.
- ב. הידלדלות.
התרחב.

שאלה 13

שימור שפה נעשה כאשר שפה עדיין מדוברת בפי דוברים ילידיים, אולם נמצאת בסכנת הכחדה. החייאת שפה נעשית לאחר שהשפה כבר נכחדה, ואין לה יותר דוברים ילידיים.

שם המספר ומילות היחס

שאלה 14

- א. שמונים ושלוש
שמונים ואחד
שלושת אלפים חמישים וארבעה
- ב. בגלל
בעקבותיה

פרק שלישי- תחביר ומערכת הצורות

שאלה 15

- א. סעיף 1.

היעלמות שפה מן העולם היא תופעה נפוצה, והיא מתרחשת בכל שבועיים בערך – משפט מחובר.

בקצב הזה תאבד האנושות את רוב השפות – משפט פשוט

מומחים טוענים כי קצב היעלמות יגבר עקב השתלטות של שפות מסוימות על התקשורת – משפט מורכב

2. הפסוקית היא: "כי קצב היעלמות יגבר עקב השתלטות של שפות מסוימות על התקשורת".

מילית הקישור: ו'

ב. 1- נושא

2- משלים פועל

3- משלים שם (לוואי)

4- משלים פועל

שאלה 16

א. 1- בזכות

2- אם

3- יגרום ל

4- תוצאה

ב. 1- המשפט יוצא הדופן הוא משפט 2

2- תנאי

3- סיבה ותוצאה

ג. בתנאי ש

שאלה 17

א. 1- למרות זאת.

2- ויתור והסתייגות

3- מכיוון שבמשפט זה קיימת הסתייגות: אף על פי שגוגל היא אחת מהאחראיות העיקריות להתפשטות האנגלית ברחבי העולם, היא עדיין מנסה להציל את השפות שנמצאות בסכנת הכחדה.

ב. 1- 3

2- משפט מחובר

3- מטאטא- נושא

טוב- משלים שם (לוואי)

מטאטא- נשוא

היטב- משלים פועל

שאלה 18

א. 1. רוב השפות בעולם ייכחדו, ועימן תיעלם גם המורשת התרבותית של דובריהן.

2. משפט מחובר.

3. נשוא- ייכחדו, נושא- השפות

נשוא- תיעלם, נושא- המורשת

4. משלימי שם: רוב, בעולם, תרבותית, דובריהן

משלים פועל: עימן

ב. משפט 1 הוא משפט מורכב, ואילו משפט 2 הוא משפט פשוט.

שאלה 19

פועל (מאותו שורש ומאותו בניין)	שורש	בניין	שם פועל (מאותו שורש ומאותו בניין)	שם פעולה (מאותו שורש ומאותו בניין)	צורת הציווי (מאותו שורש ומאותו בניין)
הידלדל	ד-ל-ד-ל	התפעל	להידלדל	הידלדלות	הידלדל!
מכירים	נ-כ-ר	הפעיל	להכיר	הכרה	הכר!
כרוכות	כ-ר-כ	קל	לכרוך	כריכה	כרוך!
הצטמק	צ-מ-ק	התפעל	להצטמק	הצטמקות	הצטמק!
מאיים/איים	א-י-ם	פיעל	לאיים	איום	איים!
נכנסתם	כ-נ-ס	נפעל	להיכנס	היכנסות כניסה	היכנס!

שאלה 20

א.

קל	פיעל	הפעיל	התפעל
כיבוש	לימוד	הכחדה	השתלטות
נקיטה	סכנה		
	ניהול		

ב.

שם הפעולה שבחרת	שם פעולה מאותו שורש בבניין אחר
ניהול (פיעל)	התנהלות (התפעל)
השתלטות (התפעל)	שליטה (קל)

שאלה 21

א. 1. סביל
2. התקבל

ב.

שם תואר	שם עצם
סודית	עברית
כמותית	פוליניזית
דומיננטית	
טורקית	
דרסטית	
חיונית	

שאלה 22

א. 1. תקטיל
2.

תחום הכתיבה	תחום האומנות והגרפיקה	תחום הנזלים והחומרים	תחום הכספים
תעתיק	תחריט	תחפיף	תקציב
תמליל	תבליט	תרכיז	תמחיר
		תרסיס	תזרים
			תחשיב

ב.

שורש ומשקל	בסיס+צורן
סמן	פרצופון
צרופה	לשונית
פצחן	ישומון

בהצלחה!!!